

UPPSALA UNIVERSITET

1

UPPSALA
UNIVERSITET

HBTQI-studentens perspektiv

Mats Christiansen

med. lic., specialistsjuksköterska, aukt. sexolog, specialist i sexologiskt hälso- och utbildningsarbete (NACS)

mats.christiansen@uu.se

2

HBTQI

En sammansatt grupp med sina likheter och skillnader på både grupp- och individnivå.

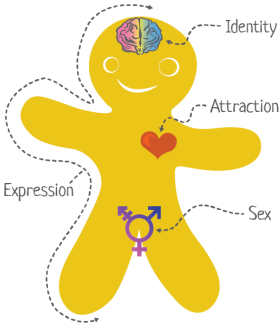
Intersektioner som kön, könsroll, ålder, funktionalitet, etnicitet och religion, utbildningsnivå m. fl. inverkar.

Nye et al. (2024) visar att det är lätt att ha ett ”bristperspektiv”

3

The Genderbread Person v4 by its pronounced METROsexual.com

Expression

Sex

- Könsidentitet
- Könsuttryck
- Anatomiskt kön
- Attraktion

☉ means a lack of what's on the right side

 Gender Identity	 Gender Expression	 Anatomical Sex
 Woman-ness	 Femininity	 Female-ness
 Man-ness	 Masculinity	 Male-ness

Identity ≠ Expression ≠ Sex
Gender ≠ Sexual Orientation

Sex Assigned At Birth
 Female Intersex Male

 Sexually Attracted to... and/or (a/o)	 Romantically Attracted to...
 Women a/o Feminine a/o Female People	 Women a/o Feminine a/o Female People
 Men a/o Masculine a/o Male People	 Men a/o Masculine a/o Male People

Genderbread Person Version 4 created and uncopyrighted 2017 by Sam Killerman [For a bigger bit, read more in www.genderbread.org](http://www.genderbread.org)

4

HBTQI – ett paraplybegrepp för paraplybegrepp

Sexuell identitet

- Vem/vilka jag attraheras av el blir förälskad i

Könsidentitet

- Vilket kön jag uppfattar att jag är
- Kan välja könsbekräftande behandlingar

5

Sammanhang

Generationskillnader

Homofobi (Röndahl, 2004)

6

Homosexuella

- 1944 ej längre kriminellt
- 1973 Riksdagen: "acceptabel livsform"
- 1979 "friskförklarade"; psykisk sjukdom ströks av SoS
- 1981 första fallen av AIDS i USA
- 1988 sambo
- 1994 partnerskap
- 2002 träder lagen (2001:1286) om likabehandling av studenter i högskolan i kraft.
- 2009 äktenskap

Transpersoner

- *Lag (1972:119) om fastställande av könstillhörighet i vissa fall; krav:*
 - Svensk medborgare (2012)
 - Ogift (->2009)
 - Steril (->2013)
- 2012 Kammarrätten fastslår att steriliseringskravet bryter mot Europakonventionen
 - Skadestånd
- Fortfarande kvar inom psykiatrin

7

Ta en bensträckare!

- Reflektera över vad som varit nytt för dig!

8

Europarådet 2024

Right to the highest attainable standard of health and access to healthcare for LGBTI people in Europe

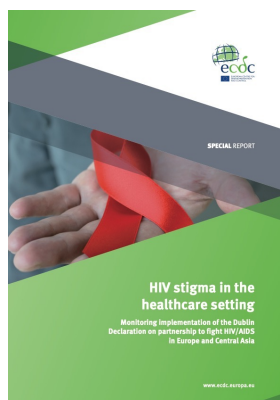
STEERING COMMITTEE ON ANTI-DISCRIMINATION, DIVERSITY AND INCLUSION (CAADI), Committee of Experts on Sexual Orientation, Gender Identity and Expression and Sex Characteristics (CDESIGES)

Third Thematic review of the implementation of the Council of Europe Committee of Ministers Recommendation CM/Rec(2010)5 on member states on measures to combat discrimination based on sexual orientation or gender identity

46% berättar inte om sin sexuella orientering/könsidentitet i kontakt med vården.

ECDC 2024

HIV stigma in the healthcare setting

Monitoring implementation of the Dublin Declaration on partnership to fight HIV/AIDS in Europe and Central Asia

www.ecdc.europa.eu

- Häften skulle vara oroliga för att vårda personer som lever med hiv
- 8% skulle undvika fysisk kontakt
- 25% skulle använda dubbla handskar i vården av personer som lever med hiv

9

Komma ut

- Centralt för personens hälsa och välbefinnande
- Självacceptans
- Berätta för andra
- Livslång process, "aldrig klar" (Sedgwick, 1990)
- Konsekvens för studenten
 - Studietiden kan vara en första chans
 - Försvårande och komplicerande förhållanden
 - Nya sammanhang – kan jag berätta?
 - Inkluderande språk!

10

Transpersonen som student

- Student som funderar kring/ifrågasätter/utforskar sin könsidentitet
 - Kan vara en period av stor psykisk belastning och ohälsa
 - Väntan för att påbörja utredning
- Student med pågående transition och utredning
 - Hopp, tvivel,
 - "Real life test"
 - Kropp i transition
- Student med transefarenhet
 - Passera – eller inte
 - Erfarenhet som inte alla vill dela
 - Förbättrad psykisk hälsa efter könsbekräftande behandling

11

För handledaren

1. Bjud in till samtal
Är det något jag behöver veta eller som du vill berätta?
2. Hantera situationer
3. Anmälan till prefekt eller t ex kursansvarig och arbetsgivare vid situationer där studenten är utsatt
4. Stötta studenten

12

Frågor? Kommentarer?

mats.christiansen@uu.se

13

Referenser

- Council of Europe. (2024). *Right to the highest attainable standard of health and access to healthcare for LGBTI people in Europe: Third Thematic review of the implementation of the Council of Europe Committee of Ministers Recommendation CM/Rec(2010)5 to member states on measures to combat discrimination based on sexual orientation or gender identity*. <https://www.coe.int/be/web/portal/-/report-highlights-inadequate-healthcare-access-for-lgbti-people-recommends-solutions>
- European Centre for Disease Prevention and Control (ECDC). (2024). *HIV stigma in the healthcare setting. Monitoring implementation of the Dublin Declaration on partnership to fight HIV/AIDS in Europe and Central Asia*. <https://www.ecdc.europa.eu/en/publications-data/hiv-stigma-healthcare-setting-monitoring-implementation-dublin-declaration>
- Nye, C. M., Livingston, J. A., Foltz-Ramos, K., & Hequembourg, A. (2024). Undergraduate Nursing Faculty Knowledge, Beliefs, and Experiences with Teaching LGBTQ+ Content: A Scoping Review. *J Prof Nurs*, 54, 205-215. <https://doi.org/10.1016/j.profnurs.2024.07.010>
- Röndahl, G. (2005). *Heteronormativity in a nursing context: attitudes toward homosexuality and experiences of lesbians and gay men*. [Diss., Uppsala universitet]. Uppsala. <http://urn.kb.se/resolve?urn=urn:nbn:se:uu:diva-5730>
- Sedgwick, E. K. (1990). *Epistemology of the closet*. University of California Press.

14